

Pismo

Harminc év után Krakkónak ismét van irodalmi havilapja. Az *Írás — Pismo* — első száma áprilisban jelent meg: márciusi dátummal. A lengyel — ezen belül a krakkói — írótársadalom, a város vezetőinek támogatásával, kilenc évig hadakozott az új folyóiratért. *Kazimierz Wyka*, századunk, azóta elhunyt, egyik legkiemelkedőbb lengyel irodalomtörténésze lépett elsőként a szellemi élet szorítójába, hogy kiverekedje azt, amitől városát harminc évvel ezelőtt megfosztották. A *Twórczość — Alkotás* — címen Varsóban megjelenő kitűnő irodalmi havilap ugyanis krakkói alapítású, s a háború után éveken át Krakkóban látott napvilágot, míg az ötvenes évek elején át nem telepítették a romjaiból feltámadó Varsóba. A tavaly januárig *Iwaszkiewicz* által szerkesztett *Twórczość* hosszú évtizedek óta töretlen ívű: a legjobb lengyel irodalmi orgánium.

A *Pismo* színvonalát tekintve testvér folyóirata kíván lenni a *Twórczość* -nak. Kiderül ez a szerkesztőség beköszöntőjéből, programnyilatkozatából is: „Az irodalmi élet az elmúlt esztendőkből Lengyelországban szerfölött bonyolult volt és nem szűkölködött drámai momentumokban. Többféle irodalmi csatorna keletkezett. Idehaza ma is alig ismert, hogy mit alkotnak a határon túl élő lengyel írók. Ez az állapot megnehezítette a lengyelül születő irodalom áttekintését, zavart okozott a jelenségek hierarchiájában — mindennek a nemzeti kultúra látta kárát. Bízunk abban, hogy az — oszthatatlan — lengyel irodalom minden megnyilvánulásában hozzáférhetővé válik az egész társadalom számára. Ehhez kívánunk hozzájárulni.

A *Pismo* az így értelmezett lengyel irodalmat akarja szolgálni, ügyelve arra, hogy gazdagsága kellőképpen bemutatást nyerjen, s igazi értékei domborodjanak ki.”

Ehhez a programhoz imponáló anyagot „mellékel” — az első szám. Lengyelországban és kötetben eddig még nem publikált *Milosz*-verseket tesz közzé. Szám szerint kilencet. A költeményeket *Aleksander Fiutnak Czesław Milosz*sal folytatott 1979-es párizsi beszélgetései követik „nyersanyagként”. Ezekből főleg *Milosz* költői indulásáról, a harmincas évek lengyel irodalmi életéről, mozgalmairól tudunk meg érdekes részleteket. A *Milosz*-blokk a költőről írt tanulmányokkal, recenziókkal zárul.

A lap prózaanyagát *Stanisław Lem* regényrészlete, *Stanisław Barańczak* és *Wisław Paweł Szymborski* írásai alkotják. Irodalomtörténeti dokumentumokat tartalmaz a *Régi fiók* címet viselő rovat. Az első számban *Maria Dąbrowskának*, az *Éjjelek és nappalok* szerzőjének *Kazimierz Wyka*hoz írt leveleit olvashatjuk.

A következő számokban megjelenő írók névsora valóban színvonalas munkatársi gárdáról tanúskodik. Az „előrejelzés” szerint olyan kiválók költők verseit olvashatjuk majd, mint *Tadeusz Rózewicz*, *Ewa Lipska*, *Jerzy Ficowski*, *Ryszard Krynicki*, *Wisława Szymborska*. (A Tiszatáj egyébként már mindőjüket bemutatta.) Prózát közöl *Zbigniew Herbert*, *Kornel Filipowicz*, *Marek Nowakowski*, *Jan Józef Szczepanski*. Tanulmányát ismerhetjük meg *Jan Błoński*nak, *Maria Janion*nak, *Jan Kott*nak, *Julian Kornhauser*nek, *Henryk Markiewicz*nek.

Jan Pieszczachowicz szerkesztői gárdájának a jó munkához töretlen kedvet és növekvő nyugalmat kívánunk.

KOVÁCS ISTVÁN